

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/923/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

411/2012. (XII. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹, (a továbbiakban: panaszos) 2012. november 20-án előterjesztett panaszát a 2012. december 19-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

e l u t a s í t j a.

A Testületnek a panasz elbírálására nincs hatásköre.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. november 20-án postai úton előterjesztett panaszbeadványában az országos rendőrfőkapitány által az ország egész területére, folyamatos jelleggel elrendelt fokozott közbiztonsági ellenőrzés miatt fordult a Testülethez.

I.

1) A panaszos előadta, hogy panasszal kíván élni a rendőrség „(ÁVH)” azon intézkedése kapcsán, miszerint az ország egész területére folyamatosan elrendeli a fokozott közbiztonsági ellenőrzést, olyan jogosítványt adva azzal a rendőrök „(ávósok)” kezébe, hogy „bármikor, bárhol indok nélkül végzálhassanak”. A panaszos zárójelben jegyezte meg, hogy az általa kifogásolt intézkedés meghozatalának időpontja 2012. április 13. napja. Előadta, hogy rendkívüli mértékben sérti jogait az intézkedés, hiszen a zaklatás elkerülése végett kerülnie kell a közterületi rendezvényeket (gyülekezési jog), illetve ott ki van téve egy 10-15 perces megalázó „vegzatúrának”. Politikai nézeteit a panaszos nehezebben tudja kifejezni (véleménynyilvánítás szabadsága), mivel más, a nemzeti radikális oldalhoz tartozó személyek sem merik olyan mértékben látogatni a panaszos vagy pártja, illetve a hozzájuk közel álló szervezetek által szervezett rendezvényeket, mint, ahogy azt abban az esetben tennék, ha a rendőrségnek nem lenne a kezében ez a „jogi gumibot”.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos ezt követően beadványában idézett az ORFK Szóvivői Iroda által a rendőrség hivatalos honlapján közzé tett két – egy 2012. április 13. napján kelt és egy 2012. március 16-án kelteztetett –, fokozott ellenőrzés elrendeléséről szóló közleményt (Forrás: http://www.police.hu/nyitoldal/cikkek/orf120413_01.html, http://www.police.hu/nyitoldal/cikkek/orf20120316_01.html). Utóbbi hivatkozáshoz a panaszos azt a megjegyzést tette, „törölt”.

A panaszos azon megdöbbenésének adott hangot – a 2012. április 13. napján kelt közlemény beidézését követően –, hogy a korábbi közleményt, amely az előző egy hónapról szólt (azaz 2012. március 16. napjától), egyszerűen eltávolították a honlapról, azért, hogy utólag ne lehessen látni, hogy egész évben, folyamatosan el van rendelve az egész országban a fokozott közbiztonsági ellenőrzés, „mellyel teljesen kiüresítik a jogszabályt, és így maguknak mintegy állandó felhatalmazást adnak az emberek üldözésére”.

2) A panaszos beadványának bevezetőjében rögzítette, hogy a korábban általa ugyanezen ügy tárgyában benyújtott panaszával kapcsolatosan a Testület által hozott állásfoglalással – nevezetesen azzal, hogy a Testület, hatáskörének hiányára hivatkozással a panaszt elutasította – nem ért egyet. A panaszos szerint a Testület által folytatott gyakorlat a „fokozott közbiztonsági ellenőrzés” tekintetében jogszabálysértő, mivel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) V. fejezetében, a 30. §-ban szerepel a szóban forgó jogintézmény, amely önmagában is külön rendőri intézkedésnek számít és ezért meg kell különböztetni az ennek keretében foganatosított egyéb intézkedésektől (pl.: igazoltatás, ruházatátvizsgálás stb.). Márpedig a Testület hatásköre kiterjed az Rtv. IV. V. és VI. fejezetében foglalt intézkedések vizsgálatára, így, panaszosi álláspont szerint a Testület működése – amely véleménye szerint egyébként is kritikán aluli – ellentétes a jogszabályokkal, melynek okán a panaszos bírósághoz fordul.

II.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. Az Rtv. 93. § (1) bekezdése értelmében „a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni”.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján ugyanakkor kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek – a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség), – a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés), – a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás), esetén

van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem. Egyéb esetben a Testület érdemi vizsgálatot, hatáskör hiányában, nem folytathat.

Az Rtv. 92. §-ának rendelkezései alapján tehát, csak azon konjunktív feltételek teljesülése esetén folytathat vizsgálatot a Testület, ha egyrészt, a rendőri intézkedés az Rtv. IV. V. és VI. fejezetében szerepel, másrészt az intézkedés alapjogot sért, vagy ennek konkrét veszélye áll fenn. Jelen esetben ezen veszély egyrésztől olyan távoli, hogy az alapjogsértés konkrét veszélye nem állapítható meg, másrésztől az Rtv. 30. §-a – amely ugyan az Rtv. V. fejezetében kapott helyet – a fokozott ellenőrzésre általános jelleggel tartalmaz rendelkezéseket az elrendelés esetére, ugyanakkor annak vizsgálata egy további önálló intézkedést feltételez.

A Testület a fent ismertetett hatáskörére irányadó rendelkezések szerint kizárólag konkrét rendőri intézkedés illetve kényszerítőeszköz alkalmazás, avagy mindezek elmulasztása miatt folytathatja le eljárását és vizsgálódhat érdemben. A Testület egyben utal arra, hogy a Legfelsőbb Bíróságnak a Kossuth téri kordon ügyében hozott döntéséből (Kfv.III.37.525/2008/3.) kitűnik: az általános, normatív jelleggel bíró rendőri intézkedéseknél (a Legfelsőbb Bíróság előtti ügyben ez a Kossuth tér lezárását eredményező személy- és létesítménybiztosítási intézkedés volt) a potenciális érintettség nem alapoz meg panaszjogot, hanem tényleges érintettségre van szükség, amiből az következik, hogy nem lehet általában a fokozott ellenőrzés ellen panasszal élni, a panaszjog csak azt illeti meg, akit a fokozott ellenőrzés hatálya alatt arra hivatkozva ténylegesen igazoltatnak. **Az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése ugyanis nem szabályozza önmagában a „fokozott ellenőrzést”, mint rendőri intézkedést, így annak elrendelése (és ezáltal vizsgálata) sem választható el a hivatkozott jogszabályhely alapján történő igazoltatástól, illetve a következő bekezdésekben szabályozott egyéb intézkedésektől.** A Testületnek ennek értelmében nem terjed ki a hatásköre általános jelleggel a fokozott ellenőrzés jogszerűségének kivizsgálására, ahogy arra sem, hogy az országos rendőrfőkapitány azt elrendelő egyedi utasítása felett törvényességi felülvizsgálatot gyakoroljon. A Testület legfeljebb annak vizsgálatát végezheti el, hogy egy adott intézkedés, jogszerűnek tekinthető-e az elrendelt fokozott ellenőrzésre hivatkozással. Ellenkező jogfelfogás esetén a Testületnek vizsgálat tárgyává kellene tenni minden olyan rendőri utasítást, amely nem konkrét személlyel (személyekkel) szemben megtörtént intézkedésre, hanem az Rtv. hivatkozott fejezeteit érintően, térben és időben csak bizonyos keretek között meghatározott, esetleges jövőbeni intézkedésekre vonatkozik, márpedig a Testületnek az Rtv. 92. és 93. §-aiban foglaltak alapján erre bizonyosan nincs hatásköre. Meg kell jegyezni, hogy a fokozott ellenőrzés jogalkotással kapcsolatos kérdései szintén nem tartoznak a Testület kompetenciájában.

A Testület továbbá tájékoztatja a panaszost arról, hogy számtalan esetben tette vizsgálata tárgyává a konkrétan megfogalmazott és kifogásolt intézkedésekkel összefüggésben azt, hogy jogszerű volt-e a sérelmezett rendőri fellépés a fokozott ellenőrzés hatálya alatt, valamint, hogy az megfelelt-e az arányosság követelményének. A Testület ezen esetekben azt értékelte, illetve értékeli – figyelemmel arra, hogy a jogszabályi háttér meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával fogantatható rendőri intézkedéseknek –, hogy a rendőrség a fokozott ellenőrzés elrendelésének lehetőségével az adott személyt, vagy személyeket érintően a vizsgált intézkedés napján indokoltan élt-e. Az indokoltság vizsgálatát követően a Testület minden ilyen konkrét esetben mérlegeli az indokoltságon túl azt is, hogy megfelelt-e a fokozott ellenőrzés elrendelése az arányosság követelményének. A Testület több vizsgált esetben (többnyire igazoltatások alkalmával) tartotta elfogadhatatlannak azt, és hívta fel a rendőrség figyelmét arra, hogy aggályos a fokozott ellenőrzés területi, illetve időbeli

kiterjesztése, azaz a területileg és időben indokolatlanul kiterjesztett fokozott ellenőrzés az arányosság követelményét nem veszi kellőképpen figyelembe. E figyelemfelhívás azonban nem jelenti és nem is jelentheti a rendőrség működésével kapcsolatos általános törvényességi- és felügyeleti jogkörgyakorlást, amelyre a Testületnek nincs hatásköre.

III.

A Testület az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján, hatáskörének hiányában a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt elutasította.

Budapest, 2012. december 19.

Dr. Juhász Imre
elnök
előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET